

บทที่ 2

แนวความคิดและทฤษฎี

แนวความคิดและทฤษฎี

คำจำกัดความของทัศนคติ⁵

นักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของ “ทัศนคติ” ต่าง ๆ กันออกไป แต่ในที่นี้จะพูดถึงคำจำกัดความของ “ทัศนคติ” ด้วยการทำความเข้าใจกับทัศนคติโดยทั่วไปก่อน เช่น ถ้าเรามีทัศนคติในทางที่ดีกับบิดามารดาของเรา นักจิตวิทยาบางท่านอาจกล่าวว่า นั่นเป็นความพร้อมทางจิตใจที่จะรู้สึก คิด หรือมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติต่อท่านทั้งสองในทางที่ดี ซึ่งนักจิตวิทยายังย้ำอีกว่า ทัศนคติมีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านความรู้หรือความเชื่อ ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรม ตัวอย่างที่กล่าวมานั้นได้แฝงเป็นนัยว่า มิเฉพาะเราจะรู้สึกในทางที่ดีต่อท่านเท่านั้น เรายังมีความเชื่อบางอย่างในทางที่ดีเกี่ยวกับตัวท่านอีกด้วย เช่นเชื่อว่าท่านซื่อสัตย์และใจดี อย่างไรก็ตาม การกระทำใด ๆ ที่เรากระทำต่อท่านมิใช่เป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติโดยตรง หากแต่แนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมเท่านั้นที่เป็นองค์ประกอบของทัศนคติ นั่นคือ ทัศนคติเหมือนกับค่านิยม ในแง่ที่เป็นปรากฏการณ์ที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่สามารถหยั่งได้จากการกระทำ ซึ่งโดยตัวของมันเองแล้ว การกระทำไม่ได้เป็นองค์ประกอบของทัศนคติที่กล่าวแล้ว ลักษณะดังกล่าวเหล่านี้เป็นลักษณะโดยทั่วไปของทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติต่อบุคคล หรือต่อกลุ่มบุคคลก็ตาม ซึ่งดูเหมือนว่าจะสอดคล้องกับคำจำกัดความที่ว่า “ทัศนคติเป็นระบบที่คงทนในการประเมินผลทั้งทางด้านบวกหรือด้านลบ เป็นความรู้สึกทางอารมณ์ และเป็นแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านสิ่งต่าง ๆ ในสังคม ทัศนคติอยู่ในฐานะความพร้อมทางจิตใจที่แฝงอยู่ระหว่างความคิดและการกระทำ ซึ่งเป็นแนวโน้มหรือแรงจูงใจให้เกิดการแสดงออกในสังคมหรือสิ่งแวดล้อม โดยอยู่ภายใต้ขอบข่ายความดีงามหรือความเลวที่สังคมกำหนดไว้ “ทัศนคติ” เป็นการกำหนดท่าทีที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อสิ่งต่าง ๆ เป็นแนวโน้มที่แน่นอนที่จะตอบสนองต่อสิ่งทั้งหลาย อย่างไรก็ตามคำจำกัดความที่มีอิทธิพลมากที่สุดก็คือคำจำกัดความที่ว่า “ทัศนคติเป็นสภาวะความพร้อมทางจิตใจและประสาท ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะมิต่อการกำหนดทิศทางการแสดงออกของบุคคลใน

⁵ วัฒนา ศรีสัตย์วาจา, จิตวิทยาทัศนคติ, ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535, หน้า 181-199.

การโต้ตอบต่อสิ่งของ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง” ส่วนคำจำกัดความที่รวมเอาความคิดต่าง ๆ ของนักทฤษฎีที่ศึกษาเรื่องทัศนคติอาจเป็นดังนี้ “ทัศนคติเป็นความคิดที่จุไปด้วยอารมณ์ ซึ่งจะโน้มนำให้เกิดการแสดงออกที่แน่นอนต่อสถานการณ์ทางสังคมแต่ละชนิดไป” จากคำจำกัดความนี้สามารถแยกทัศนคติได้ 3 องค์ประกอบคือ

1. องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (The Cognitive Component)
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The Affective Component)
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component)

ซึ่งในการศึกษาจะสามารถอธิบายได้ดังนี้⁶

1. องค์ประกอบทางด้านความคิดความเข้าใจ (The Cognitive Component) ได้แก่ความรู้ ความเชื่อความคิดรวบยอด หรือการรับรู้ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจเป็นแง่ดีหรือไม่ดี อธิบายได้ว่าหมายถึงความรู้ความเข้าใจต่อความหมายของคำว่าผู้ประกอบการ และความเข้าใจต่อความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (The Affective Component) ได้แก่ความรู้สึกส่วนบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากองค์ประกอบแรก อธิบายได้ว่าเป็นความรู้สึกและอารมณ์ที่บุคคลมีต่อการเป็นผู้ประกอบการ . ในส่วนของความมีอิสระในการทำงาน การยินดีที่จะยอมรับความเสี่ยงจากการลงทุน การทำงานที่รู้สึกเป็นการท้าทายความรู้ความสามารถ ความรู้สึกที่ต้องอดทนต่อการทำงานที่ยากลำบาก ความรู้สึกพอใจที่จะริเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ และความรู้สึกมั่นใจต่อความรู้ ความสามารถของตนเอง

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) เป็นความพร้อมหรือแนวโน้มเอียงที่จะมีการกระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ทั้งนี้อธิบายได้ว่าเป็นแนวโน้มที่จะก่อปฏิบัติการหรือความตั้งใจก่อพฤติกรรมของนักศึกษาในการออกไปเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งปฏิบัติที่จะแสดงออกโดยไม่ฝักใฝ่ต่อความคิด และความรู้สึกในสององค์ประกอบข้างต้น โดยมีสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องเช่น ภาวะเศรษฐกิจ หลักสูตรวิชาที่ศึกษา การทดลองปฏิบัติงานกับธุรกิจจำลอง การเปิดการอบรมเกี่ยวกับงานอาชีพของหน่วยงานต่าง ๆ การเห็นความก้าวหน้าและความสำเร็จของบุคคลอื่น ๆ การที่สังคมยอมรับในการประกอบอาชีพอิสระ การสนับสนุนของภาครัฐ และการสนับสนุนของกลุ่มเพื่อน ญาติ ครอบครัว เป็นต้น

⁶ ปรีชา ทิวะหุด, คู่มือผู้ประกอบการ, (กรุงเทพฯ : บริษัท ประชาชน จำกัด, 2541), หน้า 9 – 37.

หลักการทั่วไปของการประกอบการ⁷

ความหมายของ “ผู้ประกอบการ”

คำว่า “ผู้ประกอบการ” (Entrepreneur) ตามพจนานุกรม หมายถึง บุคคลที่จัดตั้งองค์การธุรกิจโดยยอมรับความเสี่ยงภัยเพื่อหวังกำไร

ผู้ประกอบการเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เป็นบุคคลที่ค้นพบความคิดและโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ เป็นผู้รวบรวมเงินทุนเพื่อจัดตั้งธุรกิจ จัดระเบียบภายในธุรกิจ และบริหารการดำเนินงานของธุรกิจเพื่อจัดหาสินค้าและบริการให้แก่สาธารณชน ความสำเร็จทางเศรษฐกิจเป็นจำนวนมากมาจากพลังและการประดิษฐ์คิดค้นอย่างมหาศาลของผู้ประกอบการที่ดำเนินงานอยู่ในสภาพแวดล้อมของวิสาหกิจเอกชน

ความหมาย “การประกอบการ”

คำว่า การประกอบการ หรือการประกอบอาชีพอิสระ (Entrepreneurship) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง ยังมีคำเรียกกิจการงานที่มีลักษณะงานที่คล้ายคลึงกันนี้อีก ได้แก่ คำว่า อาชีพส่วนตัว หรือการจ้างงานตนเอง (Self – Employment) และคำว่า การประกอบธุรกิจขนาดย่อม (Small Enterprise) ความหมายที่เข้าใจกันโดยทั่วไปก็มักจะหมายถึง อาชีพที่เป็นนายจ้างตนเอง มีความเป็นอิสระ ไม่เป็นลูกจ้างรับเงินเดือนจากนายจ้าง แต่รับค่าตอบแทนจากกิจการของตนเอง สำหรับความหมายอย่างเป็นทางการที่ชัดเจนยังไม่มีกำหนดไว้ บุคคลที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

จรรยา⁸ ให้ความหมายว่า อาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบกิจการขนาดเล็ก ที่ทำด้วยตนเองที่อาศัยทักษะ และเทคนิคการจัดการให้เกิดรายได้ และมีกำไร ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นการผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ หรือทำลายสิ่งใด ๆ รวมทั้งการบริหารและการประกอบกิจการต่าง ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสิ่งเหล่านี้ ส่วนใหญ่แล้วเจ้าของจะเป็นผู้ดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ เองเป็นส่วนมาก

⁷ ผุสดี รุมาคม, การบริหารธุรกิจขนาดย่อม, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ฟิลิปปินส์เซ็นเตอร์, 2537).

⁸ จรรยา ทัพพะกุล ณ อยุธยา, การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ, (กรุงเทพฯ : คณะกรรมการงานศิลปหัตถกรรมและอาชีวศึกษา ครั้งที่ 40 กระทรวงศึกษาธิการ, 2530), หน้า 48-55.

ประดิษฐ์ และผาสุก⁹ ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ หรืออาชีพส่วนตัวว่า หมายถึง การประกอบธุรกิจของบุคคลหรือครัวเรือน หรือระหว่างหุ้นส่วนเดียวกัน เพื่อมุ่งหวังรายได้และกำไร โดยผู้ประกอบการเป็นผู้ทำงานในกิจการของตนเอง

อาทร¹⁰ ให้ความหมายไว้ว่า อาชีพอิสระเป็นการประกอบธุรกิจของตนเอง หรือการลงทุนร่วมกับบุคคลอื่น เป็นนายจ้างของตนเอง ไม่มีเงินเดือน หรือรายได้ที่แน่นอน กำไร เป็นผลตอบแทนจากการลงทุน

วัตถุประสงค์ในการเข้าไปเป็นผู้ประกอบการ

เรื่องที่สำคัญที่สุดซึ่งผู้ที่คาดหวังจะเป็นเจ้าของธุรกิจกำลังเผชิญอยู่คือ การทำให้เกิดผลสำเร็จจากการเข้าไปประกอบธุรกิจของตัวเอง เรื่องนี้ส่งผลกระทบต่อทัศนคติอันสูงสุดท้ายที่จะเป็นผู้ประกอบการ เป้าหมายต่าง ๆ จะเป็นตัวกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการตัดสินใจทางการบริหารในอนาคต วัตถุประสงค์หลาย ๆ ประการของบุคคลที่เข้าไปประกอบธุรกิจคือ

1. กำไรและความมั่งคั่ง (Profit and Wealth)

เหตุผลที่สำคัญประการหนึ่งในการเข้าไปประกอบธุรกิจคือ โอกาสที่จะได้กำไรและการสะสมความมั่งคั่ง ผู้ที่คาดหวังว่าจะเป็นผู้ประกอบการเป็นจำนวนมากเชื่อในภาษิตที่ว่า “ไม่มีทางที่จะร่ำรวยจากการทำงานให้ผู้อื่น” การเผชิญกับอนาคตที่ยังคงเป็นลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างเพิ่มขึ้นเพียงเพื่อให้ตามทันภาวะเงินเฟ้อเท่านั้นทำให้บุคคลเป็นจำนวนมากมองความเป็นเจ้าของธุรกิจด้วยความเข้าใจว่าเป็นวิธีการหนึ่งจากวิธีการที่มีอยู่ไม่มากนักที่จะสร้างความมั่งคั่งให้เกิดขึ้นได้

2. ความพอใจส่วนบุคคล (Personal Satisfaction)

การสร้างธุรกิจจากจุดเริ่มต้น หรือการรับช่วยกิจการที่ตกอยู่ในความมืดมนและพลิกฟื้นให้ประสบความสำเร็จนั้นเป็นความพอใจส่วนบุคคลที่ยิ่งใหญ่ประการหนึ่ง สำหรับผู้ที่คาดหวังว่าจะเป็นเจ้าของธุรกิจหลาย ๆ คน ความปรารถนาที่จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาและความเจริญเติบโตของธุรกิจเป็นอนาคตที่น่าตื่นเต้นและเป็นสิ่งจูงใจที่มีอิทธิพล เพราะว่าเป็นการสร้างความรู้เกี่ยวกับความสำเร็จซึ่งเป็นสิ่งที่ยากที่จะได้รับเมื่อมีฐานะเป็นลูกจ้างของผู้อื่น

⁹ ประดิษฐ์ ชาสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร, รายงานผลการสัมมนาระดับชาติ เรื่องการส่งเสริมการทำงานนอกระบบในเมือง, (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2531).

¹⁰ อาทร จันทวิมล, เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรเตรียมผู้บริหารระดับสูง, (กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา, 2535).

3. ความเกี่ยวข้องของครอบครัว (Family Involvement)

สิ่งที่สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความพอใจส่วนบุคคลซึ่งบุคคลได้รับจากการเป็นเจ้าของธุรกิจคือข้อเท็จจริงที่ว่า การเป็นเจ้าของธุรกิจจะเสนอโอกาสให้กับความเกี่ยวข้องของครอบครัว การมีส่วนร่วมในการขึ้นและลงของกิจการสามารถทำให้ครอบครัวมีความเข้มแข็งขึ้นเป็นอย่างมาก

4. ความเป็นอิสระและอำนาจ (Independence and Power)

การเป็นเจ้าของของตัวเองเป็นเรื่องที่ดึงดูดใจเป็นพิเศษในการเข้าไปประกอบธุรกิจ ในบริษัทขนาดใหญ่ ความสามารถที่จะเลือกเวลาทำงานได้ตามความพอใจ ทำการตัดสินใจที่สำคัญ ๆ และไม่ต้องรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาถูกจำกัดอยู่กับบุคคลเพียงไม่กี่คนซึ่งมีตำแหน่งบริหารอยู่ในระดับสูง โดยการเริ่มต้นหรือการรับช่วงกิจการธุรกิจขนาดย่อม ผู้ประกอบการสามารถนำความเป็นไปได้เหล่านี้ไปสู่ความเป็นจริง โดยการมีความเป็นอิสระและอำนาจ

5. สถานภาพทางสังคม (Social Status)

การเปลี่ยนมาเป็นเจ้าของธุรกิจขนาดย่อมทำให้ต้องเปิดอาณาจักรของการติดต่อทางสังคมใหม่ทั้งหมด การเคลื่อนไหวจากการทำงานให้ผู้อื่นมาเป็นเจ้าของซึ่งเป็นผู้บริหารงานเองมักจะก่อให้เกิดการติดต่อทางสังคมและความนับถือจากนักธุรกิจทั้งในธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจขนาดเล็ก งานของหน่วยงานของรัฐเป็นจำนวนมากต้องอาศัยการสนับสนุนจากวงการธุรกิจ และการที่เจ้าของธุรกิจมีสถานภาพทางสังคม ผู้ประกอบการจะพบช่องทางที่จะเข้าถึงเหตุการณ์และองค์การที่แตกต่างกัน

เหตุผลของการไม่เข้าไปประกอบธุรกิจ

การเข้าไปประกอบธุรกิจของตนเองจะต้องเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ เช่นกันซึ่งหลายครั้งมีความสำคัญมากกว่าข้อดีที่มีอยู่ มีคำกล่าวซึ่งอาจเป็นความจริงที่ว่า การเป็นผู้ประกอบการไม่สามารถบังคับใจกันได้ ผู้ที่คาดหวังว่าจะเป็นเจ้าของธุรกิจจะต้องประเมินผลประโยชน์จากการมีธุรกิจของตนเองกับความสูญเสียทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้ การขาดความมั่นคงในการทำงาน การควบคุมสภาพแวดล้อม ต้องทำงานหลายด้านและใช้เวลามาก และผลกระทบที่มีต่อครอบครัว

1. ความสูญเสียทางการเงิน (Financial Loss)

กิจการธุรกิจใด ๆ ไม่ว่าจะ เป็นธุรกิจขนาดใหญ่หรือขนาดเล็ก จะต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่จะต้องเกิดความสูญเสียทางการเงิน ในขณะที่ธุรกิจบางแห่งสามารถทำกำไรอยู่ในระดับสูง ธุรกิจเป็นจำนวนมากดำเนินงานอยู่ในสภาพที่ขาดทุน หรือเพียงแต่คุ้มทุนเท่านั้น ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในการเริ่มต้นและการดำเนินธุรกิจส่งผลกระทบแม้แต่การเกษียณอายุแผนการจ่ายเงินบำนาญที่ี้อาจ

จะถูกสละทิ้งไปเมื่อพนักงานเปลี่ยนไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจคนใหม่มักจะต้องใช้เงินบางส่วนที่เก็บเอาไว้ใช้เมื่อเกษียณอายุเพื่อให้ธุรกิจดำเนินงานต่อไปได้

2. ขาดความมั่นคงในการทำงาน (Lack of Job Security)

การทำงานในธุรกิจขนาดใหญ่หรือหน่วยงานของรัฐช่วยให้งานและรายได้มีความมั่นคง ถึงแม้ว่าในธุรกิจขนาดใหญ่จะมีปัญหาต่าง ๆ เช่นกัน แต่การว่าจ้างค่อนข้างสม่ำเสมอ มีการกำหนดชั่วโมงการทำงานไว้แน่นอน รายได้เชื่อถือได้ วางแผนการลาหยุดพักผ่อนได้ และพนักงานสามารถทำกิจกรรมอื่นใดได้นอกเวลาทำงาน

ผู้ประกอบการเพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่กล้าทิ้งธุรกิจของเขาเกินสองสามวันหรือหนึ่งสัปดาห์ แม้ภายในช่วงเวลาที่ค่อนข้างสั้นก็ตาม ความเสียหายที่ไม่อาจแก้ไขได้ก็อาจเกิดขึ้นกับฐานะการเงิน การตลาดที่เปราะบางของธุรกิจได้

3. สภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถควบคุมได้ (Uncontrollable Environment)

ผู้ที่คาดหวังว่าจะเป็นผู้ประกอบการจะต้องทราบเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกและปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ธุรกิจมีโอกาสที่จะประสบความล้มเหลวอันเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของเจ้าของ

การเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาการ เทคโนโลยี การแข่งขันจากต่างประเทศ อิทธิพลของสังคม วัฒนธรรม กฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ สามารถสร้างหรือทำลายธุรกิจที่มีขนาดเล็กได้ การเอาชนะอิทธิพลเหล่านี้เป็นเรื่องที่ทำได้ยากมาก แม้แต่ธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีทรัพยากรมากกว่า

4. ต้องทำงานหลายด้านและใช้เวลามาก (Work and Time Demands)

ลักษณะที่เด่นชัดประการหนึ่งของความเป็นเจ้าของธุรกิจคือ เจ้าของที่เป็นผู้บริหารจะต้องปฏิบัติงานที่มีลักษณะแตกต่างกันหลายด้าน ทั้งที่เป็นงานบริหารและไม่ใช่งานบริหารเพื่อที่จะควบคุมค่าใช้จ่าย การทำงานหลายด้านและใช้เวลามากจึงเป็นเรื่องสำคัญ

5. ผลกระทบที่มีต่อครอบครัว (Impact on the Family)

ความเสี่ยงที่จะสูญเสียทางการเงิน การขาดความมั่นคงในการทำงาน และการที่ต้องทำงานหลายด้าน และไม่มีเวลาว่าง ยังเข้าไปเกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวของผู้ประกอบการอีกด้วย โดยจะส่งผลกระทบต่อครอบครัว แต่ในขณะเดียวกันการเป็นเจ้าของธุรกิจก็เป็นการนำครอบครัวให้มาอยู่ร่วมกันใกล้ชิดกันมากขึ้น เนื่องจากการมีเป้าหมายร่วมกัน

นิยามศัพท์

ทัศนคติ หมายถึงแนวโน้มที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เป็นการกำหนดท่าที ความรู้สึกที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งสามารถวัดจากความเข้าใจ ความรู้สึก และพฤติกรรม ของ นักศึกษา ที่มีต่อการเป็นผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) หมายถึง การประกอบธุรกิจของตนเองแบบอิสระ หรือ การลงทุนร่วมกับบุคคลอื่น เป็นนายจ้างของตนเอง ไม่มีเงินเดือน หรือรายได้ที่แน่นอน กำไรเป็น ผลตอบแทนจากการลงทุน

การประกอบการ (Entrepreneurship) หมายถึง อาชีพอิสระที่สามารถลงทุนด้วยเงินจำนวน ที่น้อย จนถึงมาก และเป็นอาชีพที่ยอมรับความเสี่ยงจากการลงทุนเพื่อหวังผลกำไร

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2542 ของคณะวิชาบริหาร ธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

สถาบันฯ หมายถึง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่